

Begroting 2017

Financiering

Provincie Gelderland

Definitief PS
dinsdag 26 september 2017 16:25

Bezoekadres: Markt 11, 6811 CG ARNHEM
Postadres: Postbus 9090, 6800 GX ARNHEM
Telefoon: (026) 3599480
E-mail: post@gelderland.nl
Website: www.gelderland.nl

 provincie

Gelderland

Financiering

De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht op de financiële vermogenswaarden, alsmede de financiële stromen, de financiële posities en de daaraan verbonden risico's.

De uitvoering van het treasurybeleid wordt in grote mate bepaald door de vastgestelde wet- en regelgeving, zoals provinciewet, Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido), ministeriele regelingen, zoals Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), Regeling Schatkistbankieren en het Besluit Begroting en verantwoording (BBV). Daarnaast zorgen de financiële verordening Gelderland 2016 en het Strategisch Beleggingsplan 2016 (SBP) voor de nodige inkadering.

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op het voor de treasuryfunctie zeer bepalende schatkistbankieren. Verder wordt in deze paragraaf ingegaan op de kosten en de opbrengsten van de beschikbare of aan te trekken financiële middelen (financieringsmiddelen), nodig om onze uitgaven te bekostigen. Ook wordt aangegeven of voldaan wordt aan de wettelijk voorgeschreven norm voor de kasgeldlimiet en de rente-risiconorm.

Schatkistbankieren

Sinds de invoering van het Schatkistbankieren in 2013 zijn de decentrale overheden verplicht om hun 'overtollige middelen' in de Schatkist aan te houden. De kern van het schatkistbankieren is dat aan het einde van de dag alle middelen van de reguliere provinciale bankrekening worden verrekend met het Rijk. In principe moeten alle bankrekeningen aan het einde van de dag een saldo van nul uitwijzen. Binnen het tegoeft dat de provincie bij het Rijk heeft, kunnen schatkistdeposito's met verschillende looptijden voorkomen. Op de schatkistdeposito's wordt een rente vergoed overeenkomend met de rentevergoeding op Nederlandse Staatsleningen met dezelfde looptijd.

Vermogensbeheer

De verkoop van de aandelen NUON heeft de provincie in de positie van vermogensbeheer gebracht. De middelen die met de verkoop zijn ontvangen zijn uitgezet conform de wettelijke regelgeving en de restricties van het SBP. Met de invoering van het Schatkistbankieren wordt deze vorm van vermogensbeheer geleidelijk afgebouwd. De bestaande obligatieportefeuille mag conform Wet Fido worden aangehouden tot aflossing van betreffende obligaties. Zodra de looptijd van die beleggingen is verstreken, vallen de middelen onder het regime van schatkistbankieren. De laatste obligaties van de provinciale beleggingsportefeuille expireren op 25 oktober 2025.

De vrijkomende middelen uit de obligatieportefeuille worden middels Schatkistdeposito's bij het Ministerie van Financiën uitgezet, de omvang hiervan zal de komende jaren toenemen. Op middelen die niet op deposito's staan wordt 'rente daggeld' vergoed. Die vergoeding is op dit moment nagenoeg nihil. Uiteraard streven wij naar een mix van daggeld en deposito's met verschillende looptijden waarin wij én afdoende middelen beschikbaar hebben voor onze betalingen én een zo hoog mogelijk rendement ontvangen.

In het coalitieakkoord 2015 – 2019 wordt over het vermogensbeheer het volgende geschreven:

“De provincie Gelderland blijft haar vermogen behoedzaam en prudent beheren. Het geld wordt verstandig gebruikt. Er worden zoveel mogelijk alleen renteopbrengsten van het stamkapitaal, dat is verworven door de verkoop van de Nuon-aandelen, geïnvesteerd. Zo blijven ook in de toekomst nuttige investeringen in Gelderland mogelijk. Onderzocht wordt of beleid ontwikkeld kan worden waarin het beheer van het stamkapitaal een hoger maatschappelijk rendement combineert met verstandig financieel rendement”.

De mogelijkheid bestaat om leningen aan decentrale overheden (buiten de provincie Gelderland) te verstrekken als wettelijk toegestaan alternatief voor het schatkistbankieren. In het SBP 2016 is daarop aangegeven dat Gelderland deze vorm van beleggen mogelijk ook gaat toepassen. Deze leningen geven een hoger rendement dan het schatkistbankieren. Tevens kunnen leningen worden verstrekt in het kader van de publieke taak, als instrument om beleid te bewerkstelligen. Voorbeelden hiervan zijn de verstrekking van Hybride Kapitaalleningen aan sectorbanken, alsmede de subsidie/lening aan het Rijk t.b.v. de capaciteits-uitbreiding van de A1 (PS2013-710).

Verwacht rendement op beleggingsportefeuille

Het netto-rendement van het vermogensbeheer wordt gevormd door de ontvangen rente op obligaties en andere uitgezette middelen (zoals Hybride Kapitaallening), evenals de

ontvangen rente op uitgezette deposito's in het kader van het Schatkistbankieren, dan wel van leningen aan decentrale overheden.

Voor de bepaling van het netto-rendement van de ontvangen rente op obligaties wordt op de ontvangen couponrente en de transitorische rente de betaalde rentekosten, alsmede de afschrijving op agio/disagio in mindering gebracht.

In onderstaande tabel wordt de prognose weergegeven van de rendementen (incl. schatkist-bankieren) voor de periode t/m 2019.

Een rendementsprognose heeft per definitie een bepaalde mate van onzekerheid in zich. Door de huidige economische omstandigheden is de onzekerheidsmarge alleen maar groter geworden, daarom wordt 2 keer per jaar (bij Voorjaarsnota, respectievelijk bij Begroting) op basis van voortschrijdend inzicht deze rendementsprognose geactualiseerd. Vanwege de huidige lage rentestanden zal het rendement op de portefeuille op langere termijn geleidelijk dalen, aangezien de aflossingen op obligaties worden herbelegd in schatkistdeposito's dan wel in leningen aan decentrale overheden welke een lagere rentevergoeding hebben dan de betreffende obligaties.

Jaar	Verwacht rendement uit vermogensbeheer
2016	2,70%
2017	2,60%
2018	2,50%
2019	2,50%

Provinciale liquiditeiten

De klassieke treasurytaak, waarbij het gaat om het dagelijks beheren van het banksaldo, wordt met de invoering van het Schatkistbankieren inhoudelijk wat anders vormgegeven.

Nog steeds zullen wij moeten bepalen welk deel van onze middelen op korte termijn, middellange termijn en lange termijn, met het oog op de komende uitgaven, binnen de wettelijke mogelijkheden van het Schatkistbankieren kunnen worden uitgezet. Een voortschrijdende liquiditeits-prognose blijft in die zin essentieel.

Renteschema volgens BBV

Artikel 13 van het BBV schrijft voor dat in de paragraaf Financiering inzicht wordt gegeven in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte. De commissie BBV heeft in haar 'Notitie Rente 2017' een schema opgenomen en adviseert dit schema ook t.b.v de vergelijkbaarheid dit schema over te nemen.

Renteschema Begroting 2017				
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	+/+	0	
b.	De externe rentebaten (incl. afschrijving agio/disagio)	-/-	88,3	
	<i>Saldo rentelasten en rentebaten</i>			-88,3
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	0	
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	0	
c3.	De rentebate van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	0	
	<i>Aan taakvelden toe te rekenen externe rente</i>			-
d1.	Rente over eigen vermogen	+/+		-
d2.	Rente over voorzieningen	+/+		-
	<i>Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente</i>			-88,3
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-		-
f.	<i>Renteresultaat op het taakveld Treasury</i>			-88,3

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een norm die door het Rijk is ingesteld om te voorkomen dat lagere overheden teveel risico nemen door hun financieringsbehoefte met kortlopende middelen af te dekken.

In de uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (ministeriële regeling) is de kasgeldlimiet voor provincies bepaald op 7% van het begrotingstotaal. Dit betekent voor de Provincie Gelderland dat de eventueel aan te trekken kortlopende financiering voor het jaar 2017 niet groter mag zijn dan € 56 miljoen (gebaseerd op een begrotingstotaal van € 805 miljoen). Ultimo 2015 had de provincie geen kortlopende leningen opgenomen. Gezien de financiële positie van de provincie is overschrijding van de norm in 2017 niet te verwachten.

Rente-risiconorm

De rente-risiconorm heeft betrekking op de spreiding van de vaste schuld waarmee de financiële gevolgen van eventuele sterke renteschommelingen (bij herfinanciering) wordt afgevlakt. De rente-risiconorm is door de minister van Financiën vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal, met een minimumbedrag van € 2,5 miljoen. Het begrotingstotaal voor het jaar 2017 bedraagt € 805 miljoen, de rente-risiconorm voor 2017 is berekend op € 161 miljoen.

De conclusie is dat de provincie voldoet aan de rente-risiconorm. In onderstaande tabel is de opstelling van de rente-risiconorm weergegeven.

Tabel: renterisiconorm

Renterisiconorm	2016	2017
Stand begroting	924 mln	805 mln
Door ministerie vastgesteld percentage	20%	20%
Renterisiconorm	184,8 mln	161 mln
Wijzigingen		
Renteherziening	0	0
Netto nieuw aangetrokken vaste schuld	0	0
Aflossing	3,4 mln	0
Herfinanciering (=laagste van nieuwe schuld en aflossing)	0	0
Totaal rente risico (=renteherziening + herfinanciering)	0	0
Ruimte onder de rente-risiconorm	181,4 mln	161 mln
Overschrijding renterisiconorm	0	0

Uitstaande gelden

Het verstrekken van provinciale leningen door uw Staten aan instanties die de publieke taak c.q. het openbaar belang dienen, zoals bijv. Vitens en Stimuleringsfonds Volkshuisvesting is wettelijk toegestaan (Wet Fido) en is als mogelijkheid opgenomen in de Financiële Verordening Gelderland 2014.

Het totaalbedrag aan uitstaande gelden bedraagt per 1 januari 2017 ca. € 35,8 miljoen. Dit bedrag is gespecificeerd in de onderstaande tabel.

Tabel: uitstaande leningen

Uitstaande lening aan:	(restant) uitgeleende middelen
Vitens (conversie preferente aandelen in achtergestelde lening 2005-2021)	€ 8,7
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Ned. Gemeenten	€ 0,3
Warmtenet Nijmegen (Indigo)	€ 4,8
Glasvezel Buren en Winssen	€ 1,1
Betuwse Bloem	€ 0,2
Overbetuwe Lent centraal	€ 1,0
Groenfonds	€ 4,0
Ministerie van Infrastructuur en Milieu, inzake Capaciteitsuitbreiding Apeldoorn-Azelo	€ 11,4
Ontwikkelingscombinatie Waterfront Harderwijk	€ 3,3
Lening Agrarisch collectief Achterhoek	€ 0,3
Lening Agrarisch collectief Veluwe	€ 0,3
Lening Agrarisch collectief Rivierenland	€ 0,3
Overig	€ 0,1
Totaal	€ 35,8

*) bedragen x € 1 mln.